

Ortaokul Öğrencilerinin İnsanlarda Üreme, Büyüme Ve Gelişme Konusu Dersinde Hissettiği Duyguların, Yaşadığı Sorunların Ve Düşüncelerin Belirlenmesi

Middle School Students' Feelings, Problems And Views Of The Topic "Human Reproduction, Growth And Development"

Mehmet Akif HAŞILOĞLU

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ağrı, Türkiye

Hatice Betül YAĞCIOĞLU

Işıklar Kocatepe Ortaokulu, Afyonkarahisar, Türkiye

Makale Geliş Tarihi: 14.04.2017

Yayına Kabul Tarihi: 25.07.2017

Özet

Bu araştırma fen bilimleri dersi ortaokul 6. sınıf öğrencilerin insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusunu dinlerken hissettiği duygular, yaşadığı sorunlar ve düşünceleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, tarama yöntemi ile yapılmıştır. Örneklemden veri toplamada ise anket tekniği kullanılmıştır. Hazırlanan anket sorularının geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmek amacıyla 2014-2015 eğitim-öğretim yılında pilot uygulama, Ağrı İli, Eleşkirt İlçesi Ortaokul, 7. sınıfta okuyan 103 öğrenci ile yapılmıştır. Yapılan bu işlemler sonrasında nihai anket 7 soru olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan bu anket soruları 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde 6. sınıfta öğrenim gören 78 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusunu kız öğrencilerin % 93'ü, erkek öğrencilerin ise % 91'i kendi cinsiyetindeki öğretmenden dinlemek istediklerini cevabını vermiştir. Bu cevabın nedeni olarak da çoğunlukla, karşı cinsiyetindeki öğretmenden daha fazla utandıklarını dile getirmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla sayıda utanıp, sormadığı soru sayısı olduğu sonucu bulunmuştur. Analiz sonuçlarına göre kız öğrencilerin % 86,36 'sının, erkek öğrencilerin ise % 79,41'i insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusunun anlatılmasını yararlı buluyorun cevabı vermiştir. Öğrencilerin utanıp da "Kızlar nasıl adet olur? Bayanlar nasıl hamile kalır? Sperm bayan vücuduna nasıl girer?" gibi soruları öğretmene sormadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Cinsel eğitim, Fen Bilimleri Eğitimi

Abstract

This study aimed to identify grade 6 students' feelings, problems and views of the topic "Human Reproduction, Growth and Development". Within a survey research methodology, a questionnaire was used to collect data. To ensure reliability and validity of the questionnaire, it was pilot-tested with 103 seventh grade students in Eleşkirt district of Ağrı, Turkey in the

2014-2015 academic year. Hence, the questionnaire was revised and included with seven items. Thereby, the questionnaire was administered to 78 sixth grade students in the spring semester of 2014-2015 academic year. The results showed that 93% of females and 91% of males preferred learning the topic "Human Reproduction, Growth and Development" from a fellow teacher. Also, they explained their preference with an uncomfortable feeling with an opposite-gender teacher. Furthermore, female students had more unveiled questions they felt uncomfortable, as compared to male ones. Most of the students found the topic useful to be learned. Some of the questions, students were too shy to ask, were as follows: How do girls have periods? How do women get pregnant? How does the sperm enter the female body?

Keywords: Middle School, Sex Education, Science Education

1. Giriş

Fen Bilimleri doğayla ve günlük hayatla ilişkisi en çok olan derslerin başında gelir. Bu bakımdan öğrenilen bilgilerin günlük hayata aktarılması gerekmektedir. Günlük hayata aktarılan bilgiler, yaşamı kolaylaştırmanın yanında gelişen teknolojiye ayak uydurmayı da sağlar. Bu bağlamda fen bilimlerindeki başarılar ciddi öneme sahiptir (Hançer, 2003). Fen Bilimleri dersinde elde edilen bu tutumlar bireye daha sonraki yaşamında da yardımcı olur. Zira çevre insanın sürekli iç içe olduğu bir ortamdır. Bundan dolayı insanın çevresini ve kendisiyle ilgili bilmediği sorunlara kayıtsız kalması mümkün görülmemektedir.

Bu sorunların başında, ergenlik döneminde bulunan ortaokul öğrencileri için önemli bir faktör olan cinsiyet en sorunlardan biridir. Sağlıklı bir cinsel yaşam olması için çocuklara ve gençlere eğitim verilmesi gerekmektedir. Yanlış cinsel eğitim sonucunda yanlış bilgilenmeler ve beklentiler ortaya çıkabilir (Alyanak, 2011).

Ortaokullarda insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusu dersinde, lisede ise eğitim içeriğinde sınırlı bir şekilde mastürbasyon döngüsü ve sperm üretimi gibi konular dışında başka bilgi yoktur (Bulut, 2005). Cinsel eğitim eksikliği elbette yalnızca Türkiye'ye ait bir sorun değildir. Medyanın ve halkın yoğun ilgisine karşın cinsel eğitim; İngiltere ve ABD'de de yeterince başarıyla tamamlanmış bir süreç olamamıştır (D'Ardenne, 1986).

Sağlıklı bir cinsel yaşamı olması için çocuklara ve gençlere bilgi verilmesi şarttır. Bugünkü davranışlarımız doğduğumuz andan itibaren farkında olarak veya farkında olmadan çevremizden direk olarak veya dolaylı olarak edindiğimiz bilgilerle yönelir (Taşdemir vd, 2011). Çocukların kimlik kazanabilmesi için cinsiyetine uygun olarak yetiştirilmesi gerekir. Bu yüzden çocukların bu kimliği kazanmalarında çevrelerindeki bireyler önemlidir. Bu bireylerin başında ebeveynler, öğretmenler ve etkileşim içerisinde olduğu diğer bireyler yer alır (Erdoğan, 1999).

Ebeveynlerin bu konuda yeterince bilgiye sahip olamamaları ve daha da önemlisi bu bilgileri nasıl öğreteceklerini bilmemeleri bilinen gerçektir. Çocukların etkileşim içinde oldukları diğer bireyler de, cinsel konularda bilgi sahibi olmak için kendi ak-

ranları ile konuşmakta ve İnternet gibi kitle iletişim araçlarını kullanmaktadırlar. Bu kanallardan öğrenilen yalan yanlış bilgiler de çocukların zihinlerinde yanlış inanışların ve inançların yerleşmesine sebep olabilmektedir. Bu durumlar ise, çocukların ileriki hayatlarında geri dönüşü olmayan bir takım problemlerle karşı karşıya kalmasına sebep olabilmektedir (Zilbergeld, 1978; Hawton, 1985; Kayır, 1998; Sungur, 1994, 1998a).

Yıldız (1990), ortaokula devam eden 12-15 yaş arasındaki çocuk annelerinin cinsel eğitimin gerekliliği konusundaki düşüncelerini incelediğinde %77.0 oranında “cinsel eğitim gereklidir” cevabına ulaşmıştır. Yıldız (1990), çalışmasında cinsel eğitimin ne zaman başlaması gerektiğini sormuştur. Annelerin; %1.9’u 0-6 yaşta; %6.2’si 6-11 yaşta; %34.8’i 11-15 yaşta %31.7’si 15-18 yaşta; %25.4’ü de 18 yaştan sonra başlaması gerektiğini düşünmektedir.

Ergin (1993), lise öğrencileriyle yaptığı çalışmada, öğrencilerin cinsel eğitimine ne zaman başlanması gerektiği sorusuna verdikleri cevapları incelemiştir. Öğrencilerin %3.33 ‘ü anaokulunda; %18.89’u ilkokulda; %56.11’i ortaokulda %15.0’i lisede ve %2.78’i yüksek öğretimde cinsel eğitimin başlaması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca Eğitim Fakültesi birinci sınıfta okuyan öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmada öğrencilerin %89.1’i uzman hekim/hemşireden eğitim almak istedikleri belirlenmiştir (Kaya, Serin ve Genç, 2007).

Tugrul ve Artan (2001) çocukların cinsellikle ilgili sorularını aile içinde kimlere sordukları da incelenmiş ve araştırma sonucunda çocukların cinsel konularla ilgili sorularını %69,7 oranında anneye ve %2.7 oranında babaya sordukları tespit edilmiştir. Yürütülen araştırma bulgularına göre, örneklem grubundaki annelerin büyük çoğunluğunun cinsel eğitimin ne olduğunu bilmediği, büyük bir kısmının ise yanlış tanımladıkları gözlemlenmiştir.

Cinsel eğitim yaşam boyu devam eden bir süreç olmasına karşın önemli bir bölümü informal olarak gerçekleşmektedir. Çocuklar ve gençlerin cinsel alanda kendi kendilerini eğitmelerini beklemek yanlıştır. Belirsiz kaynaklardan elde edilen eksik ve yanlış bilgiler yerine, kaynağı belirli, yaş gruplarına göre uyarlanmış, basit ve anlaşılır eğitim programlarına gereksinim bulunmaktadır. Eğitimde anahtar rolü oynayacak kişiler ebeveynler, öğretmenler, aile üyeleri, sağlık profesyonelleri ve din hocaları olabilir. Esas olan; bu anahtar kişiler ve kurumların öncelikle cinsel eğitim konusundaki sorumluluklarını görmeleri ve birbirlerine seçenek oluşturmak yerine, birbirlerinin bütünüleyicisi rolünü benimsemeleridir. Eğitim verecek kişi ve kurumların daha iyi bir iletişim ve işbirliği içinde olmaları ve öncelikle kendilerinin standart bir eğitimden geçmeleri gerekmektedir (Sungur, 1997).

Bir çocuğun cinsel kimliğini kazanabilmesi için ilk koşul dünyaya kız ya da erkek olarak gelmesidir. Çocuklar biyolojik olarak doğdukları cinsiyete göre gelişim gösterirler. Bu çocuklar kendi cinsiyetlerine uygun şekilde büyütüldüğünde uygun cinsel

kimliği kazanırlar (Yörükoğlu, 1998).

Çocukların kimlik kazanabilmesi için cinsiyetine uygun olarak yetiştirilmesi gerekir. Bu yüzden çocukların bu kimliği kazanmalarında çevrelerindeki bireyler önemlidir. Bu bireylerin başında ebeveynler, öğretmenler ile etkileşim içerisinde olduğu diğer bireyler yer alır (Erdoğan, 1999).

Özellikle ergenlik döneminde bulunan ortaokul öğrencileri için önemli bir faktör olan cinsiyetin insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusu dersinde hissettiği duygular, yaşadığı sorunların ve düşüncelerin belirlenmesi noktasında yapılan literatür taramasında yeterli sayıda araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın gerekçesini de bu durum oluşturmuştur.

Araştırmanın Amacı

Fen Bilimleri Dersi Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerin İnsanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişme konusunu dinlerken hissettiği duygular, yaşadığı sorunlar ve düşünceleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

2. Yöntem

Araştırma, tarama yöntemi ile yapılmıştır. Tarama yöntemi; geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Örneklemeden veri toplama ise anket tekniği kullanılmıştır. Araştırma konusu, kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışıldığından bu çalışma betimsel modele uygundur. Çünkü betimsel araştırmada incelenen özellikler var olduğu biçimi ile ortaya çıkarılırlar. Bu araştırmada da, fen bilimleri dersi ortaokul 6. sınıf öğrencilerin insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusunu dinlerken hissettiği duygular, yaşadığı sorunlar ve düşünceleri belirlemek için yapılmıştır.

Araştırmanın Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen Öğrencilere insanlarda üreme, büyüme ve gelişme konusunu “İÜBGBT” ve anket formu uygulanmıştır. Bu testin ve anket formunun uygulanabilmesi için Ağrı İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gerekli izinler alınmıştır. Hazırlanan bu anket soruları 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde 6. sınıfta öğrenim gören 78 öğrenciye uygulanmıştır.

Araştırmanın Verilerin Toplanması

Araştırmanın konusunu oluşturan ‘İnsanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişme’ kapsamında anket sorularının uygulanmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, araştırmacı ve üç uzman tarafından nicel verilere ışık tutacağı düşünülen 10 soru geliştirilmiştir. Geliştirilen her bir sorunun iki seçeneğinin bulunmasının yanında, verilen cevabın nedeninin açıklanacağı boşluklar bırakılmıştır. Bu soruların geçerliliğinin sağlanması

amacıyla iki uzmana incelettirilmiştir. Daha sonra gereksiz olduğu düşünülen 2 soru anketten çıkarılmıştır. Oluşturulan 8 soru pilot uygulamada kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

Hazırlanan anket sorularının geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmek amacıyla 2014-2015 eğitim-öğretim yılında pilot uygulama, Ağrı İli, Eleşkirt İlçesi Ortaokul, 7. sınıfta okuyan 103 öğrenci ile yapılmıştır.

Pilot uygulama sonucunda son şekli verilen anket formu açık uçlu sorulardan oluştuğu için güvenilirlik katsayısı hesaplamaları yapılmayıp geçerlilik çalışmaları yapılmıştır (Özsevgeç, 2007). Hazırlanan anketin geçerliliği mantıksal çözümleme yolu ile alanında uzman öğretim elemanları ve Fen Bilimler öğretmenleri tarafından incelenmiş, böylelikle kapsam ve yordam geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bu tür geçerlilik belirleme yöntemi literatürdeki birçok araştırmada kullanılmıştır (Özsevgeç, 2007; Haşiloğlu, 2009). Aynı zamanda hazırlanan sorular öğretmenlere ve öğrencilere tekrar okutularak okunabilirlikleri sağlanmıştır.

Elde edilen veriler, öğrenciler tarafından verilen cevaplar dikkate alınarak sınıflama ve gruplama yoluyla analiz edildikten sonra fen eğitimi uzmanı görüşü alınmıştır. Öğrencilerin özellikle verdikleri cevapların nedenlerini açıkladıkları kısımlar göz önünde bulundurulduğunda uzman tarafından yeterli veri elde edilmediği düşünülen 1 soru anketten çıkarılmıştır. Yapılan bu işlemler sonrasında nihai anket 7 soru olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan bu anket soruları 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde 6. sınıfta öğrenim gören 78 öğrenciye uygulanmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Fen Bilimleri başarı son testi uygulandıktan sonra öğrencilere 7 sorudan oluşan anket formu uygulanmıştır. Bu anket formunun birinci sorusu olan İnsanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişme konusunu “İÜBG” konusunu kendi cinsiyetinizdeki öğretmenden mi karşı cinsiyetteki öğretmenden mi dinlemek istersiniz?’ öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin 1. Anket sorusuna verdiği cevaplar

	Kendi cinsiyetimden dinlemek isterim.		Karşı cinsiyetimden dinlemek isterim.	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
* Grup 1 (N:22)	22	100	0	0
** Grup 2 (N:22)	19	86,36	3	13,64
*** Grup 3 (N:17)	16	94,11	1	5,89
**** Grup 4 (N:17)	15	88,23	2	11,76
Toplam	72		6	

* Aşağıda, * ile belirtilen gruplar diğer tablolarda da benzer sıralamada kullanılmıştır.

- * Bayan Öğretmen ve Kız Öğrenciler : Grup 1
 ** Bay Öğretmen ve Kız Öğrenciler : Grup 2
 *** Bay Öğretmen ve Erkek Öğrenciler : Grup 3
 **** Bayan Öğretmen ve Erkek Öğrenciler : Grup 4

Kendi cinsiyetimden dinlemek isterim. Çünkü: (K) kız, (E) erkek

- Utanmazdım. (K)(2)
- Bizi en iyi kendi cinsiyetimiz anlar. (E)(2)
- Daha rahat olurum. (K)(5)
- Soracağım sorularda utanmam. (K)(8)
- Diğer cinsiyetten utanırdım. (K)(25)
- Kendimi daha rahat hissederim. (E)(15)
- O da benim cinsiyetimden olduğu için daha iyi anlarız. (K)(10)
- Kendi cinsiyetimle daha açık konuşabilirim. (E)(5)

Yapılan anket formundaki birinci soru sonuçlarına göre bayan öğretmen ve öğrencilerden oluşan sınıfın % 100'ü, bayan öğretmen ve bay öğrencilerden oluşan sınıfın % 88'i, bay öğretmen ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın % 86'sı, bay öğretmen ve öğrencilerden oluşan sınıfın ise % 86'ü İÜBG konusunu kendi cinsiyetimdeki öğretmenden dinlemek istiyorum cevabını vermiştir. Bunun nedeni olarak öğrenciler daha çok karşı cinsiyetteki öğretmenden utanabileceği yönünde cevap vermiştir.

Kız öğrencilerin toplamının % 93'ü, erkek öğrencilerin toplamının ise % 91'i kendi cinsiyetimdeki öğretmenden dinlemek istiyorum cevabını vermiştir. Buradan yola çıkarak kız öğrencilerin öğretmen cinsiyetinin kendi cinsiyetiyle aynı olmasını erkek öğrencilere göre daha fazla istediği şeklinde yorumlanabilir.

Anket formunun ikinci sorusu olan 'İÜBG konusunu kaçınıcı sınıfta öğrenmek istersiniz?' öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo2: Öğrencilerin 2.Anket Sorusuna Verdiği Cevaplar

2. Madde: İÜBG konusunu kaçınıcı sınıfta öğrenmek istersiniz?				
	5. sınıfta	6. sınıfta	7. sınıfta	8. sınıfta
Grup 1 (N:22)	3	10	4	5
Grup 2 (N:22)	4	9	6	3
Grup 3 (N:17)	3	14	-	-
Grup 4 (N:17)	2	8	2	5
Toplam	12 (%15,38)	41 (%52,56)	12 (%15,38)	13 (%14,10)

5. sınıfta öğrenmek istiyorum. Çünkü: (K), (E)

- Ergenliğe erken girildiği için erken öğretilmesini isterim. (K)(8)

- Erken öğrenmek daha uygundur. (K)(2)
- Daha çabuk öğrenmek istiyorum. (E)(1)

6. sınıfta öğrenmek istiyorum. Çünkü:

- En uygun sınıf olduğu için. (E)(3)
- Daha olgun oluruz. (E)(4)
- Diğer sınıflar geç olur. (K)(8)
- 6. sınıf ergenliğe girme dönemimizdir. (K)(5)
- Bazı çocuklar ergenliğe erken giriyor bazıları ise geç giriyor bu yüzden en uygun sınıf 6.sınıftır. (E)(13)

7. sınıfta öğrenmek istiyorum. Çünkü:

- Bu sınıfta daha etkili ve yardımcı olacağını düşünüyorum. (E)(1)
- Böyle şeyleri büyüdüğümüzde öğrenmek daha güzel olur. (K)(6)
- Diğer sınıflarda öğrenmemiz daha zor olur. (K)(1)

8. sınıfta öğrenmek istiyorum. Çünkü:

- Şu an yaşımız erkendir. (K)(1)
- O yaşta olgunlaşıyoruz ve bu tüm bilgilere ihtiyacımız var. (E)(2)
- O zaman herkes ergenlik döneminde ve bu konuyu daha iyi anlar. (K)(5)

Yapılan anket formu ikinci soru sonuçlarına göre öğrencilerin % 15,38'i, 5. sınıfta, % 52,56'sı 6 sınıfta, % 15,38'i 7. sınıfta, % 14,10 ise 8. sınıfta öğrenmek istiyorum cevabını vermiştir. En fazla 6. sınıfta öğrenmelerinin nedeni olarak ise öğrenciler daha çok 5. sınıfta erken olacağını 7. ve 8. sınıfta ise geç olacağını düşünmeleri olarak söylenebilir.

Anket formunun üçüncü sorusu olan 'İÜBG konusunu dinlerken utanma duygusu yaşadınız mı?' öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 3' de sunulmuştur.

Tablo 3: Öğrencilerin 3. Anket Sorusuna Verdiği Cevaplar

	Evet		Hayır	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
3. Madde: İÜBG konusunu dinlerken utanma duygusu yaşadınız mı?				
Bayan Öğretmen ve Kız Öğrenciler (N:22)	16	72,72	6	27,28
Bay Öğretmen ve Kız Öğrenciler (N:22)	19	86,36	3	13,64
Bay Öğretmen ve Erkek Öğrenciler (N:17)	1	5,88	16	94,12
Bayan Öğretmen ve Erkek Öğrenciler (N:17)	9	52,94	8	47,6

Evet, yaşadım. Çünkü: (K), (E)

- İlk defa dinlediğim için utandım. (E)(2)
- Hem utangaç hem terbiyeli olduğum için utandım. (K)(1)
- Her kız utanır bu konuda. (K)(4)
- Benimle alay edeceklerini düşünürüm.(E)(3)
- Çünkü öğretmenimiz bayandı. (E)(8)
- Bilmediğimiz şeyleri öğrendiğimiz için utandık. (K)(3)
- Çünkü erkek öğretmen anlattı. (K)(10)
- Erkek hocaydı ve bizim cinsiyetimizi en derinden anlattı.(K)(3)

Yapılan anket formu üçüncü soru sonuçlarına göre bayan öğretmenlerden ve öğrencilerden oluşan sınıfın % 72,72'si, bayan öğretmenlerden ve erkek öğrencilerden oluşan sınıfın % 52,94'ü, bay öğretmenlerden ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın % 86,36'sı, bay öğretmenlerden ve öğrencilerden oluşan sınıfın % 5,88'i evet yaşadım cevabı vermiştir. Buradan yola çıkarak kız ve erkek öğrenciler kendi cinsiyetindeki öğretmenlerden karşı cinsiyetteki öğretmene göre daha az utandığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla utanma yaşadıkları tespit edilmiştir.

Anket formunun dördüncü sorusu olan 'Öğretmeninize İÜBG konusunda ilgili sormak isteyip de sormadığınız sorular nelerdir?' öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 4'te ve Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 4: İÜBG ile ilgili olarak bayan öğretmenin sınıfında yer alan öğrencilerin görüşleri

Bayan öğretmen ve öğrenciler	Bayan öğretmenlerden ve Erkek öğrenciler
Kızlar nasıl adet olur?(3)	Nasıl bebek olur?
Döllenme nasıl olur?	+18 nedir?(2)
Ergenliğe girilirken acı çekiliyor mu?	Sperm bayan vücuduna nasıl girer?(4)
Adet kanaması kaç gün sürer?	Bir yumurtaya kaç sperm dölleyebilir?(2)
Ergenliğe girmeden önce sivilce çıkabilir mi?	Döllenme nasıl olur?(2)
Yaşlıların adetleri neden kesiliyor?	Sperm nasıl dışarı atılır?(2)
Sperm yumurtanın içine nasıl girer?(2)	Neden döllenme olacağı zaman sperm dışı vücuduna girer?
Sperm nereden dışarı çıkıyor?	Bir yumurtaya bir sperm ulaştığı zaman diğer sperm- lere ne olur?
Hamile kadınlar neden kusuyor?	Döl ne demektir?
Adet kanaması bir hastalık mı?	Bir yumurtaya birden fazla sperm girer mi?
Adet kanaması herhangi bir hastalığı kendisiyle getirir mi?	Eşimizin veya kendimizin kısır olduğunu nasıl an- larız?
Takvim nasıl tutulur?	

Tablo 5: İÜBG ile ilgili olarak erkek öğretmenin sınıfında yer alan öğrencilerin görüşleri

Bay öğretmen ve kız öğrenciler	Bay öğretmen ve öğrenciler
Bebek nasıl oluşur?(2)	İnsanlar neden yaklaşık bir sene içerisinde doğuruyor?
Kadınlarda üreme nasıl olur?(2)	Döllenme nasıl olur?(5)
Kadın ve erkek organları nasıl bir araya gelebiliyor?	Çocuk nasıl olur?(2)
Genç kızken ergenliğe nasıl giriliyor?	Bayan nasıl hamile kalır?
Kızlarda üreme büyüme ve gelişme nasıl olur?	Döl yatağı nedir?
İnsanlarda üreme kaç yaşında başlar?(3)	Sperm ve yumurta hücreleri nedir?
Sperm ve yumurta nasıl üreme yaparlar?	Gelişmede kıllanma olur mu?
Kadın üreme sistemi nasıldır?	Yumurta nerede oluşur?
Sperm erkek vücudundan kadın vücuduna nasıl giriyor?(5)	Sperm ve yumurta ne yardımıyla birleşiyor?
Adet dönemi ne zaman başlar?	Adet dönemi nedir?
Erkekler nasıl ergenliğe girer?	Akraba evliliklerinde ne gibi sorun oluyor?
Ergenlikte neden istenmeyen yerde kıl çıkar?	
Sperm ve yumurta nasıl birleşir?	
Erkeklerde üreme kaç kez tekrar eder?	

Bu anket formunun beşinci sorusu olan ‘İÜBG konusu anlatılırken çekinme duygusu yaşadınız mı?’ öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 6’ da sunulmuştur.

Tablo 6: Öğrencilerin 5. Anket Sorusuna Verdiği Cevaplar

	Evet		Hayır	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
5. Madde: İÜBG konusu anlatılırken çekinme duygusu yaşadınız mı?				
Grup 1 (N:22)	18	81,81	4	18,18
Grup 2 (N:22)	19	86,36	3	13,64
Grup 3 (N:17)	1	5,88	16	94,12
Grup 4 (N:17)	12	70,58	5	29,42

Bayan öğretmenden ve öğrencilerden oluşan sınıfın % 81,81’i, kız öğretmen ve erkek öğrencilerden oluşan sınıfın % 70,58’i, bay öğretmen ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın % 86,36’sı, bay öğretmen ve öğrencilerden oluşan sınıfın % 5,88’i evet yaşadım cevabını vermiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak öğrencilerin kendi cinsiyetindeki öğretmene göre karşı cinsiyetteki öğretmenden konuyu dinlerken daha fazla çekindiği tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf ortamında öğretmenden ve arkadaşlardan öğrencilerin çekindiği belirlenmiştir.

Bu anket formunun altıncı sorusu olan ‘İÜBG konusu anlatılırken erkek ve kız öğrencilerin bir arada olması konuyu anlamamanızı etkiler mi?’ öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 7’ de sunulmuştur.

Tablo 7: Öğrencilerin 6.Anket Sorusuna Verdiği Cevaplar

6. Madde: İÜBG konusu anlatılırken erkek ve kız öğrencilerin bir arada olması konuyu anlamınızı etkiler mi?

	Evet		Hayır	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Grup 1 (N:22)	22	100	-	0
Grup 2 (N:22)	17	77,27	5	22,73
Grup 3 (N:17)	9	52,94	8	48,06
Grup 4 (N:17)	8	47,05	9	53,95

Evet, etkiler. Çünkü:

- *Erkekler olsaydı kızlar çok utanırdı.(K)(15)*
- *Erkeklerin yanında bazı önemli soruları soramazdık.(K)(10)*
- *Erkekler bizimle alay ederler.(K)(4)*
- *Bu konu anlatılınca erkekler olunca dinleyişim gelmez.(K)(5)*
- *Erkekler olsaydı hiçbir zaman bu konuyu sevmeydim ve gelecekte korkardım.(K)(5)*
- *Utanırdım.(E)(5)*
- *Hem kız hem erkek bir arada olursa ayıp olur.(E)(12)*

Yapılan anket formu altıncı soru sonuçlarına göre bayan öğretmen ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın %100'ü, bayan öğretmen ve erkek öğrencilerden oluşan sınıfın %47,05'i, erkek öğretmen ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın % 77,27'si, erkek öğretmen ve erkek öğrencilerden oluşan sınıfın % 52,94'ü evet etkiler cevabını vermiştir. Bunun nedeni olarak öğrenciler daha çok utanacaklarını dile getirmiştir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kız ve erkek öğrencilerin bir arada bulunmasından daha çok etkilendiği söylenebilir.

Bu anket formunun yedinci sorusu olan 'İÜBG konusunun anlatılmasını yararlı buluyor musunuz?' öğrencilerin verdiği cevaplara ilişkin bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8: Öğrencilerin 7. Anket Sorusuna Verdiği Cevaplar

	Evet		Hayır	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Grup 1 (N:22)	21	95,45	1	4,55
Grup 2 (N:22)	17	77,27	5	22,73
Grup 3 (N:17)	16	94,11	8	5,89
Grup 4 (N:17)	11	64,70	9	35,30

Evet, buluyorum. Çünkü:

- *Mutlaka bir gün öğreneceğiz. (K)(2)*
- *İlerde zorluk olmasın diye yararlı bence. (E)(3)*
- *Büyüdüğümüzde yararlı olacaktır. (K)(6)*
- *Özel şeylerimi öğreniyorum. (K)(5)*
- *Bir gün işime yarar. (K)(6)*
- *Hayatımızı öğreniyoruz. (E)(3)*
- *Bazı şeyleri ailemiz anlatmıyor burada öğrenmem gerekiyor. (K)(5)*
- *Neslimizin sağlıklı devam etmesi için öğrenmemiz gereklidir. (E)(5)*
- *İleriki zamanlarda yapacağız. (E)(4)*
- *İnsan vücudunu daha iyi anlıyoruz. (K)(5)*
- *İleride başımıza geldiğinde nasıl davranacağımızı öğreniyoruz. (K)(8)*
- *Bilmeseydik korkardık ne yapacağımızı bilmezdik. (K)(1)*
- *İleride nasıl çocuk yapılacağını öğrenmem lazım. (E)(4)*

Yapılan anket formu yedinci soru sonuçlarına göre bayan öğretmen ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın % 95,45'i, bayan öğretmen ve erkek öğrencilerden oluşan sınıfın % 64,70'i, erkek öğretmen ve kız öğrencilerden oluşan sınıfın % 77,27'si, erkek öğretmen ve erkek öğrencilerden oluşan sınıfın % 94,11'i evet buluyorum cevabını vermiştir. Buradan yola çıkarak öğretmen ve öğrenci cinsiyetinin aynı olması durumunda öğrencilerin konuyu daha yararlı bulduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi olarak öğretmen ve öğrenci cinsiyetinin aynı olması utanma duygusunu azaltarak konunun öğrenciler tarafından daha yararlı görülmesini sağlamış olabilir.

4. Tartışma ve Sonuç

Öğrencilere sorulan birinci anket sorusu olan 'İÜBG konusunu kendi cinsiyetinizdeki öğretmenenden mi, karşı cinsiyetteki öğretmenenden mi dinlemek istersiniz?'e verilen cevaplara bakacak olursak (Tablo 1); kız öğrencilerin % 93'ü, erkek öğrencilerin ise % 91'i 'kendi cinsiyetimdeki öğretmenenden dinlemek isterim. Cevabını vermiştir. Bu cevabın nedeni olarak da çoğunlukla, karşı cinsiyetindeki öğretmenenden daha fazla utandıklarını dile getirmişlerdir. Buradan yola çıkarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre, daha fazla kendi cinsiyetindeki öğretmenenden dersi dinlemek istedikleri sonucuna varılabilir. İkinci anket sorusu olan 'İÜBG konusunu kaçınıcı sınıfta öğrenmek istersiniz?' Sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin % 52,56'sı 6. sınıfta öğrenmek istediğini söylemiştir. Bu durumun nedeni olarak öğrenciler daha üst sınıfların geç olacağı daha alt sınıfların ise erken olacağı görüşünü dile getirmiştir. Üçüncü anket sorusunda öğrencilerin duygularını öğrenebilmek amacıyla 'İÜBG konusunu dinlerken utanma duygusu yaşadınız mı?' sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin verdiği cevaplar analiz edildiğinde, kız öğrencilerin % 79,54 'ü, erkek öğrencilerin

ise % 29,41 'i evet utandım cevabını vermiştir. Ayrıca yapılan analiz sonucuna göre kız ve erkek öğrencilerin, kendi cinsiyetindeki öğretmene göre karşı cinsiyetteki öğretmenden daha fazla utandığı şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilere neden utandıkları sorulduğunda ise çoğunlukla karşı cinsiyetteki öğretmenin anlatmasını ve ayıp olduğunu neden olarak göstermişlerdir. Bu bilgilerden yola çıkarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla utanmaları, Türk kültüründe kızların cinsel eğitim konusunda geri planda kalmalarından kaynaklanabilir. . Yapılan ankette dördüncü soru öğrencilerin yaşadığı sorunları tespit etmek amacıyla sorulmuştur. 'Öğretmeninize İÜBG konusuyla ilgili sormak isteyip de sormadığınız sorular nelerdir?' sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplar analiz edildiğinde sormadıkları fazla sayıda soru tespit edilmiştir. Öğrencilerin kendi cinsiyetindeki öğretmene göre, karşı cinsiyetindeki öğretmenden konuyu dinlerken daha fazla sayıda soruyu sormadığı belirlenmiştir. Yine kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla sayıda utanıp da sormadığı sorunun olması kız öğrencilerin ergenliğe erkeklere göre daha erken girmelerinden kaynaklanmış olabilir. Beşinci anket sorusu, İÜBG konusu anlatılırken öğrencilerin duygu durumunu belirlemeye yönelik olarak sorulmuştur. 'İÜBG konusu anlatılırken çekinme duygusu yaşadınız mı?' sorusuna kız öğrencilerin % 84,09'u, erkek öğrencilerin ise % 38,23'ü evet çekindim cevabını vermiştir. Ayrıca kız öğrenciler ve erkek öğrenciler sınıf içinde en çok öğretmenlerinden ve arkadaşlarından çekindiğini söylemişlerdir. 'İÜBG konusunun anlatılmasını yararlı buluyor musunuz?' sorusuna kız öğrencilerin % 86,36 'sı, erkek öğrencilerin ise % 79,41'i yararlı buluyorum cevabı vermiştir. Buradan hareketle, öğrencilerin doğrudan bilimsel ve doğru bilgileri öğrenmek istediği sonucuna ulaşılabilir. Buradan yola çıkarak öğrencilerin konunun anlatılmasını faydalı buldukları görülmüştür.

5. Kaynakça

- Alyanak, B. (2011). *Ergenlikte Cinsel Kimliğin Gelişimi ve Kaygılar*, Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konferansı. İstanbul: Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı, 46-52.
- Bulut, A. (2005). *Erken Çocukluk Döneminde Cinsel Eğitim. M. Sevinç (Edt.), Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- D'ardenne, P. (1986). Sex Therapy Education in A Medical College. *Sexual and Marital Therapy*, 1 (2), 215-220.
- Erdogan, F. (1999). *Türkiye'de 1996-1998 Yıllarında Yayımlanmış Telif Çocuk Kitaplarının İçerik Analizi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul.
- Ergin, B. (1993). *Lise Öğrencilerinin Cinsel Bilgi Düzeyleri, Cinsel Eğitime İlişkin Beklentileri ile Anne Babaların Cinsel Eğitim Konusundaki Tutumları*. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara.
- Hançer, A. H. & Şensoy, Ö. & Yıldırım, H. İ. (2003). İlköğretimde Çağdaş Fen Bilgisi Öğretiminin Önemi ve Nasıl Olması Gerektiği Üzerine Bir Değerlendirme, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (13), 80-88.

- Haşiloğlu, M. A. (2009). *Yapılandırmacı Öğrenme Kuramına Göre Tarım Kültürü Konusunda Materyal Geliştirilmesi ve Uygulanması*, (Doktora Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Hawton, K. (1985). *Sex Therapy: A Practical Guide*. Oxford University Press.
- Kaya, F. & Serin, Ö. & Genç, A. (2007). Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Yaşamlarına İlişkin Yaklaşımlarının Belirlenmesi. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6 (6), 441-448.
- Kayır, A. (1998). *Cinsellik Kavramı ve Cinsel Mitler*. Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi, 1:30-35.
- Özsevgeç, T. (2007). *İlköğretim 5. Sınıf Kuvvet ve Hareket Ünitesine Yönelik 5 E Modeline Göre Geliştirilen Rehber Materyallerinin Etkililiklerinin Belirlenmesi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (Doktora Tezi). Trabzon.
- Sungur, MZ. (1994). Seks Terapi Uygulamaları Sırasında Karşılaşılan Güçlükler. *3P Dergisi*, 2 (3):37-44.
- Sungur, MZ. (1997). Sexual Dysfunctions and Infertility: A Conference Report. *Sexual and Marital Therapy*, 12(2):183-184.
- Sungur, MZ. (1998a). *Difficulties Encountered During The Assessment and Treatment of Sexual Dysfunctions: A Turkish Perspective*. *Sexual and Marital Therapy*, 13(1):71-81.
- Sungur, MZ. (1998b). Cultural Factors in Sex Therapy: Learning from Turkish Experience. *Sexual and Marital Therapy*. 103-108.
- Taşdemir, N., Kaya, G. ve Öztürk D. (2011). *Terakki Vakfı Okullarında Uygulanan "Cinsel Sağlık Eğitimi" Yönelik İhtiyaçlar, Gözlem Ve Paylaşımlar*. Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konferansı. İstanbul: Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı, 112-115.
- Tuğrul, B. & Artan, İ. (2001). Çocukların Cinsel Eğitimi İle İlgili Anne Görüşlerinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 20: 141 – 149.
- Yıldız, F. (1990). *Ortaokul öğrencilerinin Anne-Babalarının Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konusundaki Tutum, Davranış ve Beklentileri*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara.
- Yörükoğlu, A. (1998). *Gençlik Çağı*. 10. Basım, Özgür Yayınları, İstanbul.
- Zilbergeld, B. (1978). *Men and Sex*. Boston: Little Brown Fontana Publications.

Extended Abstract

One of the courses that more related to nature and daily-life is science. In this regard, there is a need to transfer the knowledge learned to the daily life. This knowledge that was transferred to daily-life enables learners to follow the developments in the technology in addition to make life easier. Therefore, the achievements in the science are very important (Hançer, 2003). However, learners can face some problems in learning of some science topics. One of the topics that students would have problems can be sexual issues. For a healthy sexual life sex education should be necessary for children and adolescents. Learning wrong information about sexuality can cause some problems. For instance, student can have undesired expectations about the sexuality. In Turkey, students were not informed about the sexuality in the primary schools. In addition, some information about sexuality in the topic of "reproduction, growth and development" in the elementary school, and "masturbation cycle and sperm production" in high schools are given (Bulut, 2005). Sex education is not only a problem of Turkey. This problem also exists in England, and U.S.A (D'Ardenne, 1986).

In some of the studies in Turkey, sex education was investigated. For example, in the study of Ergin (1993), it was asked to high school students that when the sex education could begin. 3.33% of the students indicated that sex education could begin in preschool, 18.89% of them indicated that it could begin in primary school; 56% of them indicated that it could begin in elementary school, 15.0% of them indicated that it could begin in high school, and 2.78% of them indicated that sex education could begin in higher education. In another study, Yıldız (1990) investigated the mothers opinions about the necessity of sex education. It was found that 77% of mothers believed the necessity of this education. Moreover, in the study conducted with pre-service teachers in the first grade of education faculty, 89.1% of the students wanted to be educated by doctors and nurses (Kaya, Serin & Genç, 2007).

In addition, in the study of Tugrul and Artan (2001), it was found that 69.7% of the students asked their questions about sexuality to their mothers, and 2.7% of them to their fathers. In this study, the majority of mothers also did not know sex education and defined sex education wrong. When the studies in the literature were examined there was no study about the elementary school students' emotions, problems and ideas about sexuality in the topic of reproduction, growth and development.

This study aims to identify the feelings, problems and thoughts sixth grade middle school students have as they attend a session on Human Reproduction, Growth and Development. The study uses survey methodology. Data from the sample were collected using a questionnaire. To examine reliability and validity of the items on the questionnaire, the questionnaire was piloted in the 2014-2015 academic year, with the participation of 103 seventh grade students in Eleşkirt district of Turkey's Ağrı province.

The questionnaire was then given its final shape, with seven items. The final questionnaire was administered to 78 sixth grade students in the spring semester of 2014-2015 academic year. It was found that 93% of female students and 91% of male students preferred to hear about the topic of Human Reproduction, Growth and Development from a teacher of their own gender. As the reason for their preference, most students said they felt more uncomfortable with a teacher of the opposite gender.

Another finding was that female students had more questions they were unable to ask because they felt uncomfortable, compared to male students. 86.36% of female students and 79.41% of male students stated that they found the topic useful, meaning that this is a useful topic for most students. Some of the questions students were too shy to ask were as follows: How do girls have periods? (3) How do women get pregnant? How does the sperm enter the female body? (4)

As a conclusion, the majority of the students wanted to learned sexuality from their own gender. In addition, the majority of the girls indicated that they were shy to learn the topics about sexuality. Over 75% of the students believed to learn the necessity of sexuality in the schools.